

Sygn. akt VI U 2320/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2013 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: Z. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 11 czerwca 2013 r., znak: (...)

w sprawie: Z. G.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu Z. G. prawo do emerytury od dnia (...) r.,
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił powodowi Z. G. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS z powołaniem na niespełnienie warunku posiadania 15 letniego stażu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy zaliczył powodowi 4 lata, 7miesiący i 7 dnia pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od tej decyzji powód wniósł o jej zmianę i przyznanie emerytury podnosząc, że przepracował wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, bowiem pracował w (...) Kombinacie (...) jako kierowca autobusu.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Ubezpieczony Z. G. zatrudnił się w (...) Kombinacie (...) w dniu (...)r. jako kierowca autobusu, był to (...), o liczbie miejsc 31. Ubezpieczony zaczynał pracę o 5.00 rano i zawoził pracowników na pierwszą zmianę do fabryki, na godzinę 7.00 przywoził natomiast pracowników biurowych i warsztatowych. Po przewozach rannych ubezpieczony

obsługiwał magazyn odzieży i przewoził tym autobusem towary. Następnie ubezpieczony zaczął obsługiwać wywrotkę marki K.. Razem z ubezpieczonym pracował jako operator dźwigu J. M.. Była to stała praca ubezpieczonego, która wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy. Od 14.05.1986 r. do 14.10.1986 r. ubezpieczony odbył kurs gospodarki (...) i uzyskał uprawnienia do prowadzenia magazynu produktów naftowych i stacji paliw. Już od 17.03.1986 r. ubezpieczonemu powierzono obowiązki magazyniera magazynu paliw. Ubezpieczony przyjmował i wydawał paliwa: benzynę, olej napędowy, różnego rodzaju smary, oleje, pracował razem ze świadkiem Z. W.. Była to stała praca ubezpieczonego, co najmniej 8 godzin dziennie, która wykonywał do 13.03.1988 r. W tym okresie ubezpieczony dostawał dodatek „szkodliwy”. Z dniem 14.03.1988 r. powierzono ubezpieczonemu obowiązki robotnika drogowego w kierownictwie budowy na odcinku robót drogowych. Ubezpieczony pracował przy budowie dróg i chodników jako brukarz razem ze Z. W.. Wszystkim pracownikom wpisano w angażach stanowisko robotnika drogowego, bo pracowali oni w kierownictwie robót drogowych. Ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w systemie akordowym prace brukarskie polegające na układaniu bruków, chodników, krawężników. Była to też stała praca w pełnym wymiarze czasu pracy, która wykonywał do końca zatrudnienia (...)r.

dowód: umowa o pracę z dnia (...)r. angaże zmieniające i zaświadczenie z dnia (...)r., oraz zmiany warunków wynagradzania w aktach osobowych powoda, zeznania świadków J. M. k. (...), Z. W. k.(...), ubezpieczonego k.(...).

W świadectwie pracy z dnia (...) r. pracodawca ubezpieczonego wpisał, że ubezpieczony pracował w spornym okresie jako kierowca i robotnik drogowy.

Powód, urodzony (...), wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury (...).

dowód: wniosek w aktach rentowych powoda.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów w aktach osobowych i rentowych powoda, których prawdziwości strony nie kwestionowały oraz zeznań świadków J. M. i Z. W., którzy pracowali w spornym okresie razem z powodem oraz zeznań powoda. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i powoda, bowiem były one spójne, logiczne, uzupełniały się wzajemnie, znajdowały też potwierdzenie w zebranych w sprawie dowodach z dokumentów a ponadto świadkowie, co istotne, pracując z powodem opisali jego pracę na podstawie własnych obserwacji.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika w sposób nie budzący wątpliwości, że powód w okresie od 1.07.1976 r. do 13.05.1992 r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca autobusu o liczbie miejsc powyżej 15, kierowca wywrotki, magazynier magazynu paliw i robotnik drogowy-brukarz, czyli wykonywał prace w szczególnych warunkach w rozumieniu pkt 2 działu VIII, pkt 19 działu IV i pkt 6 działu IX załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z 8.02.1973r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd dokonał następnie oceny ustalonego stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z treścią art. 184. ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.(art. 184 ust. 2)

Zgodnie z treścią art.32 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy -ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.) W myśl ustępu 2 art.32 cytowanej ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisy rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z powołanymi przepisami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Zaliczenie nieudokumentowanych, spornych okresów pracy w szczególnych warunkach do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu o świadczenie emerytalno-rentowe dopuszczalne jest – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85, LEX nr14635) – przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu jego likwidacji lub zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia.

Okres pracy w warunkach szczególnych można również ustalić w postępowaniu sądowym na podstawie akt osobowych pracownika.

W myśl § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W załączeniu do tego rozporządzenia – wymieniającym prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, w wykazie A dział VIII pkt 1 i 2 wymieniono ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe w transporcie oraz prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów. W punkcie 19 działu IV tego załącznika wymieniono prace rzetwórstwo, magazynowanie, przepompowywanie, przeładunek, transport oraz dystrybucja ropy naftowej i jej produktów a w punkcie 6 działu IX prace brukarzy.

Skoro materiał dowodowy zgromadzony zgodnie z wnioskami stron niezbitnie wykazał, że powód w spornym okresie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca autobusu a następnie samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, magazynier paliw i brukarz czyli wykonywał prace w rozumieniu pkt 2 działu VIII, pkt 19 działu IV i pkt 6 działu IX załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z 8.02.1973r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze to okres ten winien zostać zaliczony jako okres pracy w rozumieniu art. 32 i 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Okres ten, łącznie z uznanym już wcześniej przez organ rentowy okresem 4 lat, 7 miesięcy i 7 dni przekracza limit 15 lat i upłynął do dnia (...), co oznacza, że powód spełnił warunek posiadania 15 letniego stażu w szczególnych warunkach.

Organ rentowy nie kwestionował spełnienia przez powoda pozostałych warunków do uzyskania emerytury i dlatego Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku, przyznając powodowi prawo do emerytury od (...).

Na zasadzie art. 118 ust 1 a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, co wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przed Sądem na okoliczność charakteru pracy ubezpieczonego w spornym okresie.

SSO Ewa Milczarek